

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

06 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Judecătorii

Timofti Vladimir

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor

judecând recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Cahul, Cebotari Vitali și de către avocații Josu Gheorghe și Negoită Valeriu în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Cahul (sediul Cantemir) din 06 septembrie 2018 și a deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 28 februarie 2019, în cauza penală în privința lui

Țepordei Daniel xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.10.2016 - 06.09.2018;

Instanța de apel: 04.10.2018 - 28.02.2019;

Instanța de recurs: 16.05.2019 -06.08.2019.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul (sediul Cantemir) din 06 septembrie 2018, Țepordei Daniel a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 171 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 3 (trei) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis pentru minori;

- art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, la 4 (patru) ani închisoare, cu executarea în penitenciar tip închis pentru minori.

În temeiul art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă pe termen de 5 (cinci) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis pentru minori.

Din contul inculpatului Țepordei Daniel a fost dispusă încasarea în beneficiul statului a sumei de 4090 (patru mii nouăzeci) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare pentru efectuarea expertizelor.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Țepordei Daniel, în perioada 26 iunie - 05 iulie 2015, aflându-se la domiciliul său

din xxxxx, având scopul satisfacerii poftei sale sexuale în formă perversă cu minorul xxxxx, despre care cunoștea cu certitudine că nu a atins vârsta de 14 ani și nu are capacitate de deliberare, că face parte dintr-o familie social-vulnerabilă, profitând de superioritatea sa fizică, precum și de incapacitatea lui xxxxx de a-i opune rezistență, de imposibilitatea acestuia de a se apăra și de a-și exprima voința, prin constrângere fizică și psihică, manifestate prin aplicarea violenței fizice, contrar voinței minorului xxxxx, inculpatul Țepordei Daniel a întreținut cu ultimul multiple rapoarte sexuale în formă perversă.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, *satisfacerea poftei sexuale în forme perverse, săvârșită prin constrângere fizică și psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra sau de a-și exprima voința, săvârșită asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 14 ani.*

Tot el, Țepordei Daniel în seara zilei de 22 iulie 2015, fiind la domiciliul său, amplasat în xxxxx, având scopul întreținerii raportului sexual cu xxxxx, despre care cunoștea cu certitudine că este minoră și nu are capacitate de deliberare, că face parte dintr-o familie social-vulnerabilă, profitând de superioritatea sa fizică și incapacitatea sus-numitei de a-i opune rezistență, de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința, prin constrângere fizică și psihică, manifestate prin aplicarea violenței fizice, contrar voinței minorei xxxxx, a întreținut cu ea un raport sexual, totodată cauzându-i vătămări corporale neînsemnate sub forma rupturii superficiale a mucoasei himenului cu hemoragie în mucoasă.

Aceste acțiuni ale inculpatului au fost încadrate în baza art. 171 alin. (2) lit. b) Cod penal, *raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința, săvârșit cu bună-știință asupra unui minor.*

3. Avocatul Josu Gheorghe în numele inculpatului a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivarea cererii de apel a invocat că, instanța de judecată s-a limitat la descrierea declarațiilor inculpatului, reprezentanților legali, martorilor, fără să fie făcută o analiză a acestor declarații și fără să ia în considerație contradicțiile expuse la dezbateri judiciare.

Consideră apelantul, că prima instanță a încălcat prevederile art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, în speță nefiind acumulate probe ce ar confirma vinovăția lui Țepordei Daniel în comiterea acestor infracțiuni.

De asemenea apărarea a invocat, că declarațiile părților vătămate trebuie apreciate critic, deoarece au fost date sub influența polițistului Avram Dumitru care le-a audiat cu încălcarea procedurii de audiere a persoanelor minore.

Cu referire la declarațiile părții vătămate minore xxxxx, audiate în condiții speciale (f.d. 50-51), apărarea a menționat că este dubios faptul, că xxxxx fiind acasă la Țepordei Daniel, nu s-a plâns despre comportamentul lui Daniel, tatălui său vitreg xxxxx. Mai mult, acesta nu a prezentat careva leziuni corporale pe care să le vadă xxxxx, precum nu au fost depistate nici careva leziuni corporale caracteristice acțiunilor cu caracter sexual.

Pe de altă parte, declarațiile părții vătămate nu coincid cu declarațiile mamei părții vătămate, care a declarat că minorul a fost acasă la Țepordei Daniel doar o zi.

În privința declarațiilor părții vătămate xxxxx, apărarea a invocat că raportul sexual a avut loc cu acordul părții vătămate, deoarece în primul rând nu este dovedit faptul că ea nu a dorit raportul sexual, în al doilea rând nu este dovedit faptul opunerii de rezistență din partea ei, în al treilea rând partea vătămată nu menționează că a fost amenințată, iar după presupusul raport sexual de ce nu a cerut de la nimeni ajutor, inclusiv de la vecinii casei unde a avut loc presupusul viol.

Apelantul susține că, în cazul în care oferi credibilitate declarațiilor părții vătămate, atunci reiese că acțiunile inculpatului puteau fi calificate conform art. 174 alin. (1) Cod penal, însă inculpatul la data presupusului act sexual avea vârsta doar de 14 ani, ca și xxxxx, iar conform art. 21 al Codului penal inculpatul nu este subiect al infracțiunii.

Criticând probele apelantul indică faptul, că instanța menționează că s-a dovedit în ședința de judecată vinovăția lui Țepordei Daniel pe episodul cu minora xxxxx, însă instanța nu menționează din care probe rezultă acest fapt, deoarece nici partea vătămată nu a menționat faptul constrângerii fizice și psihice, însă din declarațiile contradictorii ale lui xxxxx, la urmărirea penală și în instanța de judecată nu este clar prin ce se manifestă constrângerea fizică și psihică, aplicarea violenței fizice de care este învinuit inculpatul, deoarece ultima la urmărirea penală și în instanța de judecată a declarat că asupra ei nu a fost aplicată nicio violență psihică sau fizică.

Susține apărarea că sentința nu poate fi bazată pe presupuneri.

De asemenea apărarea consideră greșită stabilirea pedepsei cu închisoare de către prima instanță inculpatului, deoarece ținând cont de faptul că circumstanțe agravante pe dosar nu au fost constatate, circumstanța atenuantă poate fi considerată minoratul inculpatului, lipsa de antecedente penale, iar în temeiul art. 79 Cod penal, comiterea infracțiunii de către Țepordei Daniel, fiind minor o consideră circumstanță excepțională, instanța putea aplica și o pedeapsă mai blândă, de altă categorie.

Consideră apărarea, că instanța a mai avut un motiv de a nu aplica vreo măsură de pedeapsă în privința inculpatului, deoarece cauza penală trebuia încetată din cauza că s-a încălcat procedura de punere sub învinuire a inculpatului și anume la 23 decembrie 2015, adică după aproape 6 luni de la începerea urmăririi penale din 08 iulie 2015 pe persoană, în baza art. 172 alin. (3) lit. (a) Cod penal, Țepordei Daniel a fost pus sub învinuire și ulterior peste aproape 5 luni de la începerea urmăririi penale din 13 august 2015 pe persoană, în baza art. 171 alin. (2) lit. (b) Cod penal.

În asemenea condiții prima instanță urma cel puțin a înceta procesul penal în condițiile art. 275 pct. 9) și 391 alin. (1) pct. 6 Cod de procedură penală, fapt care însă a fost ignorat de prima instanță.

3.1. Avocatul Negoită Valeriu în numele inculpatului a depus cerere de apel suplimentară, prin care a solicitat casarea integrală a sentinței cu audierea în

calitate de martori a lui Ceban Zinaida, Paiul Eugenia și Carîcu Roma, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță cu pronunțarea deciziei noi după cum urmează: achitarea lui Țepordei Daniel din lipsa în acțiunile inculpatului a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 171 alin. (2) lit. b) și art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, cât și din motivul că nu s-a constatat că a comis infracțiunea incriminată.

În argumentarea cererii de apel apărarea a invocat că, potrivit art. 24 alin. (2), (4), art. 26 alin. (3) Cod de procedură penală, din declarațiile părții vătămate, xxxxx, nu este clar de ce ultimul fiind acasă la Țepordei Daniel, nu s-a plâns despre comportamentul lui Daniel, tatălui său vitreg xxxxx. Partea vătămată susține că a fost bătut, însă careva leziuni corporale nu au fost observate de xxxxx.

Totodată, la xxxxx nu au fost depistate careva leziuni corporale caracteristice acțiunilor cu caracter sexual.

Declarațiile lui xxxxx nu coincid cu declarațiile mamei părții vătămate care a declarat că minorul a fost acasă la Țepordei Daniel doar o zi și careva leziuni corporale vizibile nu au fost observate. Acest fapt nu a fost infirmat nici de către xxxxx, reprezentantul legal al părții vătămate minore, xxxxx.

Cu referire la declarațiile părții vătămate xxxxx, apărarea deduce că acest raport sexual a avut loc cu acordul părții vătămate, deoarece în primul rând nu este dovedit faptul că ea nu a dorit raportul sexual, în al doilea rând nu este dovedit faptul opunerii de rezistență din partea ei, iar în al treilea rând partea vătămată nu menționează că a fost amenințată, în al patrulea rând nici un martor care a fost audiat nu a confirmat raportul sexual doar operându-se cu presupuneri.

În ipoteza veridicității declarațiilor părții vătămate, xxxxx, apărarea consideră că acțiunile inculpatului puteau fi calificate în baza art. 174 alin. (1) Cod penal, însă Țepordei Daniel la data presupusului act sexual avea vârsta doar de 14 ani ca și xxxxx, iar conform art. 21 Cod penal, inculpatul nu este subiect al infracțiunii.

În apel mai este menționat că atât în faza de urmărire penală cât și în instanța de fond nu au fost audiați vecinii, nu a fost efectuată cercetarea la fața locului, unde a avut presupusul viol adică în „satul vechi” unde Țepordei Daniel a copilărit.

Mai indică apărarea că, sentința a fost bazată pe presupuneri, instanța de fond a denaturat probele, declarațiile martorilor acuzării vin în contradicție cu probatoriul pe caz, totodată martorii audiați nu sunt martori oculari și învinuirea nu poate fi bazată doar pe declarațiile părților vătămate, invocând prevederile art. 94 alin. (1) pct. 2), 4), 8) și 9) alin. (2) Cod de procedură penală.

În concluzie, apărarea rămâne pe poziția că, Țepordei Daniel, nu a comis infracțiunile de care este învinuit.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 28 februarie 2019, au fost admise apelurile, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre în partea încasării cheltuielilor judiciare, prin care cererea procurorului privind încasarea de la inculpatul Țepordei Daniel a cheltuielilor judiciare în mărime de 4090 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a menționat, că deși, inculpatul Țepordei Daniel nu și-a recunoscut vinovăția, din examinarea probelor directe și indirecte administrate în cauza penală, rezultă că, inculpatul Țepordei Daniel, care a adoptat poziția negării infracțiunilor imputate, și-a dat perfect seama de actele pe care le-a comis, de gravitatea acestora și penalitatea lor, privind comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a), art. 171 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Având în vedere faptul că, inculpatul Țepordei Daniel, prin intermediul avocaților a solicitat achitarea sa, și pentru a asigura un proces contradictoriu, instanța de apel în ședința de judecată a cercetat suplimentar probele anexate la materialele dosarului, și anume: declarațiile părții vătămate minore xxxxx (f.d. 49, 50-51, vol.I); declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate minore, xxxxx (f.d. 60-61, vol.II); declarațiile părții vătămate xxxxx (f.d. 54-56, 192-194, vol.II); declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate minore xxxxx (f.d. 57-59, vol.II), declarațiile martorilor Catrinescu Vitalie (f.d. 62-63, vol.II), xxxxx (f.d. 72-73, vol.II); xxxxx (f.d. 70-71, vol.II); Tarnovschi Raisa (f.d. 68-69, vol.II); Șabaeva Galina (f.d. 64, vol.II); Nițică Ștefan (f.d. 65-66, vol.II); Rusnac Petru (f.d. 67, vol.II); declarațiile inculpatului Țepordei Daniel (f.d. 74-76, vol.II) și ale reprezentantului legal al inculpatului Țepordei Daniel, xxxxx (f.d. 77-78, vol.II).

De asemenea instanța de apel a cercetat suplimentar și înscrisurile anexate la materialele dosarului: informația telefonică înregistrată la IP Cantemir (f.d. 10, vol.I); certificatul de naștere nr. 0124643 (f.d. 13, vol.I); raportul de constatare medico-legală nr. 134 din 29 iunie 2015 (f.d. 54, vol.I); raportul de constatare medico-legală nr. 143 D din 28 octombrie 2015 (f.d. 59, vol.I); ancheta socială (evaluare inițială), întocmite de asistentul social Calcișcova Irina la 02 noiembrie 2015 (f.d. 73, vol.I); raportul de expertiză psihiatrico-legală nr. 939a-2015 din 30 noiembrie 2015, al părții vătămate xxxxx (f.d. 79-80, vol.I); înștiințarea telefonică de la colaboratorul de poliție Avram Dumitru din 29 iulie 2015, ora 12:00, la IP Cantemir care a fost înregistrată (f.d. 100, vol.I); plângere la IP Cantemir din 29 iulie 2015 depusă de xxxxx (f.d. 101, vol.I); certificat de naștere nr. 097734 din 05 noiembrie 2005 (f.d. 105, vol.I); ancheta socială din 30 iulie 2015, întocmită de asistentul social-comunitar Caraghiaur N. cu participarea șefului de post Avram Dumitru (f.d. 111, vol.I); raportul de expertiză medico-legală nr. 142 D din 26 octombrie 2015 (f.d. 149, vol.I); raportul de constatare medico-legală nr. 171 din 22 iulie 2015 (f.d. 150, vol.I); raportul de expertiză psihiatrico-legală nr. 940a-2015 din 20 noiembrie 2015 (f.d. 158-159, vol.I).

Examinând probele enunțate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, instanța de apel a ajuns la concluzia, că prima instanță corect a stabilit starea de fapt și de drept, precum și circumstanțele cauzei.

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile inculpatului Țepordei Daniel precum că, nu a întreținut cu xxxxx, care îi este verișor, relații sexuale nici în formă perversă nici în formă normală, iar ceea ce este indicat în rechizitoriu nu este adevărat. Or, analizând declarațiile părții vătămate minore xxxxx care a fost audiat în condițiile speciale în ordinea prevăzută de art. 110¹ Cod de procedură penală, care a declarat că fiind în vizită la inculpat (care îi este verișor), ultimul i-a zis să

se dezbrace, nu a dorit, atunci verișorul Daniel singur l-a dezbrăcat și și-a satisfăcut pofta sexuală în formă perversă.

Declarațiile părții vătămate minore sunt confirmate prin declarațiile reprezentantului legal al acestuia, xxxxx, care a comunicat că, purtând discuții cu fiul său, xxxxx, ultimul i-a comunicat că „Daniel și-a bătut joc de el”, fiind plecat peste hotarele țării, a revenit în țară, deplasându-se la Poliție și a depus plângere pe cazul dat (f.d. 10, vol.I).

Instanța de apel a concluzionat că, potrivit Raportului de expertiză psihiatrico-legală nr. 939a-2015 din 30 noiembrie 2015, al părții vătămate xxxxx (f.d. 79-80, vol.I), minorul nu suferă de tulburări psihice, nu manifestă predispunerea de a exagera sau de a denatura cele întâmplate cu el, a putut înțelege corect caracterul și semnificația acțiunilor îndreptate asupra lor, le-a putut memoriza și reda.

Mai mult ca atât, declarațiile părții vătămate minore xxxxx sunt confirmate și prin, rapoartele de constatare medico-legală nr. 134 din 29 iunie 2015 și nr. 143 D din 28 octombrie 2015 (f.d. 59, 54, vol.I).

Martorul Hariton Gheorghe a confirmat declarațiile părții vătămate minore xxxxx precum că, ultimul strângea vișine cu Daniel.

Instanța de apel a respins argumentul avocatului precum că, raportul de expertiză medico-legală nr. 143 D din 09 noiembrie 2015 la minorul xxxxx nu au fost depistate leziuni corporale caracteristice raportului sexual în formă perversă, or potrivit raportului de expertiză psihiatrico-legală nr. 939a-2015, la minorul xxxxx nu s-a depistat predispunerea de a exagera sau de a denatura cele întâmplate, precum și a putut înțelege corect caracterul acțiunilor îndreptate asupra lui, le poate reda și le poate memoriza.

Instanța de apel a apreciat ca declarative afirmațiile inculpatului Țepordei Daniel precum că, nu a lovit părțile vătămate și careva leziuni vizibile la partea vătămată xxxxx nu a văzut, iar cât privește verișorul său, când l-a dus acasă a văzut o zgârietură la ochi deoarece a căzut de pe un sarai.

Potrivit declarațiilor părții vătămate xxxxx, ultima nu a declarat că a fost lovită de inculpat, doar că Daniel a împins-o pe pat.

Cât privește declarațiile inculpatului precum că, nu l-a lovit pe xxxxx, sunt neîntemeiate întrucât acesta a comunicat că, după ce și-a satisfăcut pofta sexuală în formă perversă, a fost bătut de către inculpat, lovindu-l cu pumnii și picioarele în față, spinare, în burtă.

Declarațiile părții vătămate sunt confirmate prin raporturile de constatare medico-legală nr. 134 din 29 iunie 2015 și nr. 143 D din 28 octombrie 2015 (f.d. 59, 54, vol.I) în concluzia căruia la xxxxx au fost depistate următoarele leziuni corporale: echimoză pe pleoapa superioară a ochiului drept, echimoze pe suprafața anterio-laterală a brațului stâng, 1/3 medie a sternului, regiunea pectorală pe stânga, regiunea scapulară pe stânga, excoriații în regiunile scapulare bilateral. Leziunile corporale menționate puteau fi produse la acțiunea traumatică a unui corp contondent bont la lovire și fricțiune (excoriații), posibil în timpul și circumstanțele relatate, ce condiționează după sine dereglarea sănătății de scurtă durată, până la 6 zile și se califică ca vătămări corporale neînsemnate.

Cu referire la argumentul invocat în cererea de apel precum că, xxxxx în vara anului 2015 s-a aflat la el timp de o zi, fapt susținut și prin declarația reprezentantului legal xxxxx, instanța de apel a notat că, potrivit explicațiilor din 29 iunie 2015 (f.d. 17, vol.I) inculpatului Țepordei Daniel a comunicat că verișorul său xxxxx, s-a aflat la el în ospeție de luni până sâmbătă, iar în seara zilei de sâmbătă l-a dus acasă, fapt ce confirmă că, inculpatul și reprezentantul său legal au depus declarații neveridice.

Au fost apreciate ca fiind declarative și afirmațiile din cererea de apel precum că, inculpatul este învinuit nu de xxxxx, dar de tatăl acestuia întrucât se află în relații de conflict cu mama sa. xxxxx a explicat că, cu xxxxx nu au fost în relații de conflict, ba mai mult aceasta l-a rugat să retragă cererea de la poliție, fapt și făcut de ultimul.

Cu referire la argumentul apărării precum că, xxxxx nu s-a plâns despre comportamentul lui Daniel, tatălui său vitreg xxxxx, și că fiind bătut nu erau vizibile leziunile corporale, instanța de apel a notat că, reieșind atât din declarațiile părții vătămate minore xxxxx, acesta a explicat că, despre cele întâmplate a povestit mamei ale, apoi și tatălui său, la care mama nu a reacționat nici într-un fel la cele povestite de el și nu i-a făcut nimic lui Daniel. Declarațiile acestuia sunt confirmate prind declarațiile tatălui său, xxxxx, care a comunicat că fiu său i-a relatat că Daniel și-a bătut joc de el.

Astfel, instanța de apel a apreciat critic declarațiile martorului xxxxx precum că fiul său, xxxxx, nu i-a spus niciodată că Țepordei Daniel ar fi avut cu el careva relații sexuale, întrucât s-a demonstrat cu certitudine contrariul.

De asemenea, instanța de apel a apreciat ca fiind neveridice declarațiile inculpatului Țepordei Daniel precum că, cu xxxxx nu s-au plimbat pe drum, nu s-a întâlnit cu ea, nu a fost în casa acestuia în „Satul Vechi” și nu a întreținut raport sexual contra voinței ultimei. Or, reieșind din declarațiile părții vătămate minore, xxxxx, depuse atât în ședința instanței de fond, cât și în ședința instanței de apel, ultima a comunicat că, cu inculpatul Țepordei Daniel s-au deplasat la casa acestuia din „Satul Vechi” unde au hrănit păsările. Daniel i-a spus să intre în casă, ultimul a încuiat ușa, s-au așezat pe pat. Daniel se juca la telefon, ulterior a început să o sărute, a dezbrăcat-o și a întreținut raport sexual cu ea, la rugămintea de a-i da drumul, Daniel a refuzat.

Declarațiile părții vătămate minore sunt confirmate prin declarațiile reprezentantului legal al acestuia, xxxxx, care a comunicat că, a aflat de la vecini că Țepordei Daniel a apucat-o de gât pe xxxxx și împreună s-au dus în „Satul Vechi”.

Ulterior, după ce a discutat cu fiica, a aflat că Daniel a violat-o. Martorul xxxxx a declarat că, Șabaeva Galina i-a comunicat că a văzut cum Țepordei Daniel a luat-o pe fiica sa de gât, o împingea în ogradă și o ducea după linia de cale ferată în „Satul Vechi”. Ulterior, a discutat cu fiica care i-a relatat că, Țepordei a pus-o pe pat, a impus-o să se dezbrace și a violat-o.

Martorul Tarnovschi Raisa a comunicat că, deseori îi vedea împreună, plimbându-se apucați de gât, ducându-se în „Satul Vechi” pe xxxxx și inculpatul Țepordei Daniel, fapt confirmat și prin declarațiile martorului Șabaeva Galina care

a comunicat că pe Țepordei Daniel și xxxxx îi vedea împreună stând de vorbă și cuprinși, ulterior a aflat că pe xxxxx a violat-o.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 142 D din 26 octombrie 2015 (f.d. 149, vol.I) deși la xxxxx careva leziuni corporale vizibile pe corp n-au fost depistate, totodată, la victima minoră s-a constatat ruptura superficială a mucoasei himenului cu hemoragie în mucoasă. Leziunea corporală menționată putea fi produsă la acțiunea traumatică a unui corp bont, ce nu exclude organul viril, posibil în timpul și circumstanțele relatate, ce condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată, până la 6 zile și se califică ca leziuni corporale neînsemnate. Reieșind din structura anatomică a himenului, nu se exclude raport sexual fără deflorare.

Declarațiile inculpatului Țepordei Daniel precum că nu s-a deplasat cu xxxxx, nu au mers împreună în „Satul Vechi”, sunt combătute și prin declarațiile martorului Nițică Ștefan, care a comunicat cum l-a văzut pe Țepordei Daniel, care a oprit-o pe xxxxx la dânsul la poartă și o împingea în ogradă, ulterior a mai văzut cum aceștia se duceau în „Satul Vechi”, fapte pe care le-a povestit tatălui xxxxx.

De asemenea, cu Țepordei a mai văzut un băiețel pe care nu îl cunoaște.

Martorul Rusnac Petru a explicat că a văzut odată cum Țepordei și xxxxx purtau discuții, fapt ce pune la îndoială declarațiile inculpatului precum că nu discuta și nu se afla împreună cu partea vătămată xxxxx.

Astfel, instanța de apel a respins alegațiile inculpatului Țepordei Daniel privind nevinovăția sa în comiterea infracțiunilor imputate, întrucât acestea sunt combătute cu declarațiile părților vătămate minore xxxxx, declarațiile martorilor cât și a probelor enunțate și analizate.

Instanța de apel a considerat că nu pot fi reținute argumentele apelantului precum că, instanța s-a limitat doar la descrierea probelor fără să i-a în considerație contradicțiile dintre declarațiile celor audiați, fiind încălcate prevederile art. 394 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, întrucât cu certitudine s-a demonstrat că instanța de fond nu a comis erori de drept, probele au fost apreciate fiecare în parte, și în coroborare, iar reieșind inclusiv și din declarațiile părților vătămate, fiind puse întrebări, audiați și martorii, probe, care racordă în ansamblu și prin care pe deplin se confirmă vinovăția lui Țepordei Daniel în săvârșirea faptelor imputate.

Concluziile apărătorului invocate în apel precum că inculpatul Țepordei Daniel nu și-a recunoscut vina, și sunt insuficiente probe ce ar confirma vinovăția acestuia, au fost apreciate critic de către instanța de apel, deoarece nerecunoașterea vinovăției de către inculpat urmează a fi apreciată ca o tactică de apărare, ultimul urmărind scopul de a se eschiva de la răspunderea penală pentru faptele săvârșite.

La fel, a fost apreciată ca fiind declarativă afirmația inculpatului Țepordei Daniel precum că, nu a lovit părțile vătămate și careva leziuni vizibile la partea vătămată xxxxx nu a văzut, iar cât privește verișorul său, când l-a dus acasă a văzut o zgârietură la ochi, deoarece a căzut de pe un sarai.

În acest sens a fost remarcat că potrivit declarațiilor părții vătămate xxxxx, ultima nu a declarat că a fost lovită de inculpat, doar că Daniel a împins-o pe pat.

Avocatul în cererea de apel atenționează că, partea vătămată xxxxx a comunicat că a fost impusă să meargă cu forța de inculpatul Țepordei Daniel, fără să indice în ce constă aplicarea forței, mergând mai bine de 1 km distanță.

Instanța de apel a notat că, potrivit raportului de expertiză psihiatrico-legală nr. 940a-2015 din 20 noiembrie 2015, xxxxx manifestă în comportamentul său trăsături de personalitate, cum ar fi: timiditatea, retragerea, închiderea în sine, neîncrederea în forțele proprii, trăind careva complexe de inferioritate, care o plasează în poziție de inferioritate, ceea ce o împiedică de a se apăra activ, supunându-se ușor dominării, cu atât mai mult constrângerii.

xxxxx a comunicat că inițial a refuzat să meargă cu Daniel în „Satul Vechi”, dar la insistența acestuia a acceptat a doua oară, reieșind din raportul de expertiză psihiatrico-legală, fiind o persoană ușor dominantă, ceea ce o împiedică de a se apăra activ, supusă ușor constrângerii, a fost suficient ca Daniel să insiste să meargă și acesta a acceptat.

Avocatul în descrierea apelului atenționează că, nu a fost dovedit faptul că xxxxx nu a dorit raportul sexual, că a opus rezistență, precum și nu a fost dovedit că a fost amenințată și nu a cerut ajutor după presupusul raport sexual, însă instanța de apel a apreciat critic acest argument al apelului, întrucât, victima xxxxx a declarat că, Daniel a dezbrăcat-o, ulterior și el s-a dezbrăcat de haine, i-a cerut lui Daniel să o lase în pace și să o lase să plece înainte de a întreține raportul sexual, însă Daniel nu a dorit, fapt confirmat și prin declarațiile făcute și în instanța de apel.

Mai mult ca atât, potrivit declarațiilor părții vătămate minore, când au intrat în casă, Daniel a încuiat ușa și a pus cheia în buzunar.

Astfel, minora xxxxx, fiind în casă străină, când se înnopta, cu ușa închisă, fiind o fire timidă și care nu poate opune rezistență, ușor dominată, potrivit raportului de expertiză psihiatrico-legală, i-a comunicat inculpatului că nu dorește să întrețină raport sexual cu acesta și să-i permită să plece acasă.

Instanța de apel a apreciat ca fiind eronate concluziile avocatului că acțiunile inculpatului puteau fi calificate în baza art. 174 alin. (1) Cod penal, însă la data presupusului act sexual avea vârsta de 14 ani ca și xxxxx și nu poate fi subiect al infracțiunii, deoarece s-a demonstrat cu certitudine că Țepordei Daniel a întreținut raport sexual contra voinței lui xxxxx.

Cu referire la dezacordul apărării cu conținutul raporturilor de expertiză psihiatrico-legală nr. 939a-2015 din 30 noiembrie 2015 și nr. 940a-2015, considerând că acestea sunt identice, instanța de apel a menționat, că avocatul nu și-a expus dezacordul atunci când a făcut cunoștință cu concluzia experților. Or, aceste raporturi se referă la diferite perioade când au fost comise acțiuni perverse față de minorul xxxxx și violul minorei xxxxx.

Un alt segment invocat în cererea de apel consta în aceea apărarea considera că nu este clar prin ce s-a manifestat constrângerea fizică și psihică asupra părții vătămate xxxxx, întrucât nici inculpatul, nici partea vătămată nu au relatat așa ceva, dar această afirmație contravine circumstanțelor cauzei. Or, constrângerea psihică aplicată de Țepordei Daniel față de minora xxxxx, care este cu un an mai mică decât inculpatul, s-a manifestat prin insistența de a se deplasa cu el în „Satul

Vechi”, la care ea a refuzat o dată, iar la a doua propunere a cedat, cât și aflându-se singuri într-o casă, fără careva persoane, iar afară se întuneca, Daniel încuind ușa casei și punând cheia în buzunar, a început să o dezbrace și a trântit-o pe pat, ulterior întreținând raport sexual contra voinței sale.

În consecință, reieșind din raporturile expertizelor psihiatrico-legale efectuate în privința părților vătămate (vol. I, f.d. 79-80; 158-159, prin care s-a constatat că părțile vătămate au putut corect înțelege caracterul acțiunilor îndreptate asupra lor, le pot reda și memoriza și depune mărturii), instanța de apel a considerat că nu sunt temeiuri de a pune la îndoială declarațiile părților vătămate minore xxxxx.

Au fost apreciate ca fiind declarative și afirmațiile avocatului precum că necesită a fi apreciate critic declarațiile reprezentanților legali ai părților vătămate cât și a martorilor, deoarece relațiile cu inculpatului erau și sunt tensionate, or, aceștia au depus declarații fiind preîntâmpinați de răspunderea penală pe care o poartă pentru darea declarațiilor false.

Cu referire la argumentele apărării prin care se solicită încetarea procesului penal în privința inculpatului, considerând că procedura de punere sub învinuire a inculpatului a fost încălcată, deoarece la data de 08 iulie 2015 a fost pornită urmărirea penală, iar la data de 23 decembrie 2015 pus sub învinuire, după aproape 6 luni, în baza art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, iar pe art. 171 alin. (2) lit. b) Cod penal, peste 5 luni de la începerea urmăririi penale din 13 august 2015, instanța de apel a notat că conform art. 63 alin. (1¹) Cod de procedură penală ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț și informația despre drepturile prevăzute la art. 64 se aduc la cunoștință în decurs de 5 zile din momentul de emitere a ordonanței, dar nu mai târziu de ziua în care bănuțul s-a prezentat sau a fost adus silit, ori din momentul de începere a primei acțiuni procedurale efectuate în raport cu acesta.

Organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuț: persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate - mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi - mai mult de 6 luni.

Conform art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală, bănuțul este persoana fizică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune până la punerea ei sub învinuire. Persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuț prin unul din următoarele acte procedurale, după caz: 1) procesul-verbal de reținere; 2) ordonanța sau încheiere de aplicare a unei măsuri neprivative de libertate; 3) ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț.

În acest sens, este prevăzut în mod exhaustiv în baza căror acte de procedură, persoana poate obține statutul procesual de bănuț. Pentru ca persoana să fie recunoscută în calitate de bănuț, este necesar și urmează să fie emis obligatoriu unul dintre actele procesuale enumerate mai sus. Potrivit legislației procesual penale, nu constituie bănuț persoana față de care există declarații că ar fi săvârșit o infracțiune.

Lecturând materialele cauzei penale, instanța de apel a stabilit că, Țepordei Daniel a fost recunoscut în calitate de bănuț la data de 24 septembrie

2015 (f.d. 42, vol.I), în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, iar la data de 23 decembrie 2015 a fost pus sub învinuire (f.d. 85, vol.I); pe art. 171 alin. (2) lit. b) Cod penal, Țepordei Daniel a fost recunoscut în calitate de bănuit la data de 24 septembrie 2015 (f.d. 127, vol.I), iar la 23 decembrie 2015 a fost pus sub învinuire (f.d. 186, vol. I), astfel fiind respectate termenele legale de înaintare a învinuirii inculpatului pe ambele episoade.

Argumentele părții apărării, precum că organul de urmărire penală s-a expus asupra presupunerii comiterii de către inculpatul Țepordei Daniel a infracțiunilor imputate prin ordonanțele de începere a urmăririi penale, sunt absolut nefondate, astfel, nu constituie temeiuri de nulitate prevăzută de art. 251 Cod de procedură penală.

A mai notat instanța de apel că, în partea constatatoare a ordonanțelor de începere a urmăririi penale este indicată constatarea producerii unei fapte, și în sensul art. 63 Cod de procedură penală, ca declarații precum că inculpatul a săvârșit o infracțiune, fapt care nu duce la căpătarea de către inculpat a calității de bănuit. Or, în partea constatatoare a ordonanțelor, nu se indică precum că inculpatul este pus sub bănuială în comiterea unei infracțiuni concrete, cum este în speță. În sensul art. 63 Cod de procedură penală, ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuit, este acea ordonanță, în care organul de urmărire penală pentru prima dată de la momentul urmăririi penale expune fapta infracțională ca pe o fapta deja constatată și săvârșită de o persoană concretă.

În cazul respectiv, aceste ordonanțe sunt din 24 septembrie 2015. Or, anume prin aceste ordonanțe, organul de urmărire penală expune că faptele infracționale au fost comise anume de către inculpatul Țepordei Daniel, iar ultimul fiind pus sub învinuire la data de 23 decembrie 2015.

Astfel, în asemenea ordine de idei, de către organul de urmărire penală au fost respectate întocmai termenele deținerii persoanei în calitate de bănuit, iar cerințele apărării privind încetarea procesului penal, din motivul încălcării termenului aflării persoanei în calitate de bănuit, sunt nefondate și urmează să fie respinse.

Având în susținere concluziile raportului de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. 980 a-2015 (f.d. 92-94, vol.I) și ale raportului de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. 979 A - 2015 din 30 noiembrie 2015 (f.d. 168-170, vol.I), referatul presentențial de evaluare psihologică a minorului Țepordei Daniel, din 08 octombrie 2015 (f.d. 135-137, 219- 221, vol.I), precum și comportamentul inculpatului în ședințele de judecată, instanța de apel a constatat că inculpatul Țepordei Daniel este responsabil și pasibil de răspundere.

4.2. La capitolul individualizării pedepsei instanța de apel a stabilit, că prima instanță a ținut cont de personalitatea inculpatului, care este de vârstă minoră, anterior nejudecat, de gravitatea infracțiunilor comise, care fac parte din categoria celor grave și excepțional de grave, și corect a recunoscut circumstanță excepțională minoratul inculpatului, astfel just a stabilit pedeapsa definitivă cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, închisoare pe termen de 5 ani, care este echitabilă și corespunzătoare, nefiind cazul reducerii acesteia.

Referitor la personalitatea inculpatului instanța de apel a reținut, că la momentul comiterii faptelor imputate acesta era minor, neavând vârsta de 16 ani - și este subiect al infracțiunilor imputate conform prevederilor alin. (2) art. 21 Cod penal.

Inculpatul anterior nu a fost judecat, se educă în familie fără un părinte, în condiții de aflare în mare parte a mamei la câștig peste hotarele țării, minorul aflându-se în supravegherea tatălui vitreg (concubinul mamei).

4.3. Distinct de cele relatate instanța de apel a statuat, că prima instanță incorect a dispus încasarea de la inculpatul Țepordei Daniel în beneficiul statului cheltuieli legate de efectuarea expertizelor pe dosar în mărime de 4090 lei, deoarece reieșind din prevederile art. 143 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, în cazurile când expertiza este dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei sunt achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Instanța de apel a reținut, că cheltuielile legate de efectuarea expertizelor pe dosar au fost dispuse de către organul de urmărire penală în vederea acumulării probelor care confirmă vinovăția inculpatului Țepordei Daniel, fiind acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului în vederea posibilității formulării învinuirii și atragerea persoanei la răspundere penală, acțiune care este pusă în sarcina părții acuzării.

Mai mult, potrivit art. 75 alin. (3) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14 aprilie 2016, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală.

Instanța de apel a mai menționat, că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statutului.

5. Procurorul, invocând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului procurorul menționează, că instanța de apel greșit a conchis, că cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizei, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului.

Susține că conform Legii nr. 316 din 22 decembrie 2017, alin. (2) din art. 143 Cod de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile obligatoriu se face din contul bugetului de stat, a fost abrogată, iar la moment se solicită restituirea acestor cheltuieli statului, cheltuieli care au fost suportate din cauza comiterii de către Țepordei Daniel a infracțiunilor.

Subliniază procurorul, că la soluționarea chestiunii privind încasarea cheltuielilor judiciare, trebuie respectate prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, care pe prim plan pune sarcina pe condamnat, responsabil de

aceste cheltuieli în legătură cu comiterea infracțiunii. Și doar dacă condamnatul nu este în stare să le achite din diferite motive, invaliditate, incapacitatea juridică etc., cheltuielile suni trecute în contul statului.

Totodată, instanța de apel, odată ce a dispus respingerea cererii procurorului privind încasarea de la inculpat a sumei de 4090 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, nu a dispus trecerea acestora în contul statului, astfel, rezultă că nu dispunem de o dispoziție referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare, așa cum cer prevederile art. 397 pct. 5) și art. 416 Cod de procedură penală.

5.1. Avocatul Negoită Valeriu în numele inculpatului contestă hotărârile instanțelor de fond cu recurs ordinar, solicitând casarea acestora și dispunerea achitării inculpatului, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Relevă apărarea, că instanța de fond nu a verificat minuțios toate probele în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, fiind reținute la baza sentinței probe ce nu coroborează între ele, fără a fi supuse analizei minuțioase în coroborare cu celelalte probe administrate pe învinuirea adusă lui Țepordei Daniel.

Susține apărarea, că vinovăția lui Țepordei Daniel nu a fost confirmată prin probe pertinente și concludente, iar sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, dubiile în probarea învinuirii urmând a fi interpretate în favoarea inculpatului.

De asemenea, orice probă acumulată în cadrul urmăririi penale urmează să fie cercetată în fața instanței de judecată, în virtutea principiului unui proces echitabil și anume contradictorialitatea procesului. În cazul de față mărturiile lui Țepordei Daniel, sunt importante pentru cercetarea tuturor aspectelor cauzei, or o hotărâre de condamnare nu se poate întemeia doar pe declarațiile martorilor acuzării.

Făcând trimitere la prevederile art. art. 414, 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, apărarea subliniază, că instanța de apel a menținut soluția de condamnare adoptată de către prima instanță în privința inculpatului, fără o apreciere corespunzătoare în parte a probelor administrate la caz și fără oferirea răspunsurilor asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, deoarece instanța de al doilea jurisdicție nu a judecat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând în cele din urmă o soluție insuficient motivată în raport cu argumentele apelanților și circumstanțele cauzei.

În acest sens accentuează că, deși apărarea a solicitat aprecierea și expunerea instanței referitor la respectarea procedurii de audiere inițială a părții vătămate, precum și întreprinderea unor măsuri pentru înlăturarea unor dubii cu privire la legalitatea audierii inițiale a părții vătămate (cu prezența sau fără prezența pedagogului sau psihologului), instanța de apel nu a acordat nici o apreciere acestui aspect în decizia emisă.

Susține apărarea, că instanța de apel s-a limitat la enumerarea probelor și aprecierea acestora cu unele fraze de ordin general, însă o analiză separată a fiecărei probe atât a învinuirii cât și a părții apărării, nu a fost efectuată.

Pe lângă aprecierea probelor, apărarea evidențiază că instanța de apel a omis a da răspuns următoarelor chestiuni, și anume: apărarea a solicitat audierea în calitate de martori a vecinilor lui Țepordei Daniel care sunt cet. Ceban Zinaida, Paiul Eugenia și Carîcu Roman care puteau să confirme sau să infirme dacă, în seara zilei de 22 iulie 2015, Țepordei Daniel a venit la domiciliul său din xxxxx și dacă au auzit careva țipete sau au văzut momentul întreținerii raportului sexual cu partea vătămată, deoarece din declarațiile părții vătămate rezultă că vecinii au văzut când au intrat în casa lui Țepordei Daniel.

Consideră inadmisibilă respingerea de către instanța de apel a cererii de audiere a acestor martori, prin acest fapt fiind încălcat grav dreptul la un proces echitabil.

5.2. Avocatul Josu Gheorghe în numele inculpatului, la 21 mai 2019, prin intermediul Oficiului poștal a declarat recurs ordinar, prin care solicită casarea hotărârilor instanțelor de fond cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

Invocând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 8), 12) Cod de procedură penală, apărarea invocă aceleași argumente ca și în cererea de apel cu privire la nevinovăția inculpatului.

6. Judecând recursurile declarate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi respinse din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, adoptând soluția respectivă în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Reieșind din conținutul recursului declarat de acuzatorul de stat, Colegiul penal atestă, că acesta critică decizia instanței de apel din punctul de vedere al prezenței temeiului de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stabilește, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile când *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*.

În același timp, avocații Negoită Valeriu și Josu Gheorghe în numele inculpatului, au invocat temeiurile pentru recurs prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot

fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile când: 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; precum și când* 8) *nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Cu referire la recursul ordinar declarat de către acuzatorul de stat.

Reieșind din esența argumentelor invocate de recurent, Colegiul penal atestă că procurorul critică decizia instanței de apel dintr-un singur considerent, și anume că, în viziunea sa, instanța de apel greșit a casat sentința în latura civilă, în partea dispunerii încasării din contul inculpatului a sumei de 4090 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, pronunțând în acest sens o nouă hotărâre de respingere a cerinței procurorului.

Cu referire la aceste argumente ale recurentului Colegiul penal conchide, că instanța de apel judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ajungând corect la concluzia pronunțării unei noi hotărâri prin care a respins ca neîntemeiată cererea procurorului privind încasarea de la inculpatul Țepordei Daniel în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 4090 lei, pentru efectuarea expertizelor judiciare.

Astfel, art. 227 alin. (2) Cod de procedură penală stipulează, că cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Totodată, alin. (3) al aceleiași norme prevede, că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 228 Cod de procedură penală (1) În modul prevăzut de legea procesuală penală, din sumele alocate de stat vor fi compensate următoarele cheltuieli judiciare suportate de către martori, partea vătămată, partea civilă, asistenții procedurali, interpreți, traducători, experți, specialiști, reprezentanții legali ai părții vătămate, ai părții civile:

- 1) cheltuielile făcute în legătură cu prezentarea la citare în organul de urmărire penală și în instanță;
- 2) cheltuielile de cazare;
- 3) salariul mediu pentru toată perioada de participare în procesul penal;
- 4) cheltuielile de reparare, restabilire a obiectelor care au fost deteriorate în urma utilizării lor în cadrul acțiunilor procesuale la cererea organului de urmărire penală sau a instanței.

(2) Organele, întreprinderile, instituțiile și organizațiile de stat sunt obligate să păstreze salariul mediu pentru toată perioada de timp în care partea vătămată,

reprezentantul ei legal, asistentul procedural, interpretul, traducătorul, specialistul, expertul, martorul au participat în procesul penal la citirea organului de urmărire penală sau a instanței. (3) Expertului și specialistului li se recuperează, de asemenea, costul materialelor care le aparțin și care au fost utilizate pentru executarea însărcinării respective. (4) Expertul, specialistul, interpretul, traducătorul au dreptul la recompensă pentru executarea obligațiilor, afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu.

(5) Cheltuielile suportate de persoanele menționate la alin. (1) vor fi recuperate la cererea acestora în baza unei hotărâri a organului de urmărire penală sau a instanței în mărimea stabilită de legislația în vigoare.

Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal conchide, că instanța de apel corect a reținut, că rapoartele de expertiză efectuate pe cauză au fost dispuse prin ordonanțele organului de urmărire penală, în vederea acumulării probelor care confirmă vinovăția inculpatului.

Potrivit prevederilor art. 75 alin. (3) al Legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14 aprilie 2016, în vigoare din 10 decembrie 2016, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

Conform art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală, părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept, prin intermediul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată, să înainteze instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară o cerere privind efectuarea expertizei judiciare pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor. În acest caz, organul de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată este obligată să remită instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară materialele necesare efectuării expertizei judiciare.

Raportul de expertiză judiciară întocmit la cererea părților se prezintă de către parte organului de urmărire penală, procurorului sau instanței de judecată, se anexează la materialele cauzei penale și urmează a fi apreciat în coroborare cu alte probe.

Raportând prevederile legale citate la circumstanțele speței, Colegiul penal conchide că cheltuielile invocate în speță sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecarea cauzei.

Astfel, nu poate fi reținut argumentul recurentului precum că prin Legea nr. 316 din 22 decembrie 2017 (publicată în Monitorul Oficial nr. 40-108 din 09 februarie 2018), alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală a fost abrogat, prin ce se atestă intenția legiuitorului de a pune cheltuielile judiciare în sarcina

inculpatului, or, infracțiunile imputate inculpatului au fost săvârșite și expertizele au fost înfăptuite până la introducerea acestor modificări.

Așadar, instanța de recurs atestă, că instanța de apel întemeiat a reținut, că cheltuielile invocate în speță urmează a fi suportate de către organul de urmărire penală, care și are atribuția de a administra probele în vederea probării/combaterii acuzației aduse, însă aceste cheltuieli nu sunt de natura de a pune pe seama statului costuri suplimentare, sau exagerate, iar cheltuielile pentru efectuarea expertizei întru stabilirea leziunilor corporale la părțile vătămate, precum și starea psihiatrică-psihologică atât a părților vătămate cât și a inculpatului, sunt evidente și necesare pentru a demonstra existența/lipsa bănuielii rezonabile privind săvârșirea infracțiunii.

Nu pot fi reținute în vederea admiterii recursului nici argumentele procurorului precum că instanța de apel nu a emis o dispoziție referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare, așa cum cer prevederile art. 397 pct. 5), și art. 416 Cod de procedură penală, or din conținutul deciziei contestate rezultă cu certitudine concluzia instanței de apel prin care se susține că cheltuielile judiciare din speță urmează a fi achitate din bugetul de stat.

Colegiul penal de asemenea menționează, că la examinarea cauzei de către instanța de apel au fost respectate prevederile legale prescrise de art. art. 414-419 Cod de procedură penală, iar eroarea de drept invocată de către recurent prevăzută la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu a fost constatată la examinarea recursului, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi respins ca inadmisibil.

Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Negoită Valeriu în numele inculpatului.

Analizând decizia instanței de apel prin prisma erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată, că astfel de erori de drept nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile apărării, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Astfel, potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală stabilesc, că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal respinge ca fiind declarative afirmațiile recurentului prin care se susține că instanța de apel nu a luat în considerare argumentele susținute de apărare în apel. Aceasta deoarece, verificând minuțios decizia recurată în raport

cu argumentele invocate în apel, Colegiul penal ajunge la concluzia că apărarea a primit răspuns la argumentele înaintate, iar simplul dezacord al titularului cererii de recurs cu soluția pronunțată în speță nu constituie temei de admitere a recursului în sensul formulat.

De asemenea, Colegiul penal menționează că nu pot fi reținute argumentele apărării cu privire la faptul că decizia instanței de apel este una nemotivată, deoarece motivarea unei hotărâri reprezintă un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat în speță.

Instanța de recurs amintește, că în numeroase hotărâri ale Curții Europene a Drepturilor Omului, s-a statuat următoarele: „art. 6 obligă instanțele să-și motiveze deciziile, însă nu trebuie interpretat ca impunând un răspuns detaliat pentru toate argumentele avansate de către părți. Întinderea acestei obligații de motivare poate varia după natura deciziei și nu poate fi analizată decât în lumina circumstanțelor fiecărei spețe” (*decizia Driemond Bouw BV vs Olanda, 02.02.1999*).

Așa fiind, Colegiul penal atestă, că respectând prevederile art. 101 alin. (3) Cod de procedură penală, unde este stipulat că nici o probă din dosar nu are o valoare prestabilită pentru instanță, instanța de apel a examinat toate probele din dosar și nu a dat prioritate celor în favoarea condamnării inculpatului, ci coroborându-le, le-a analizat în ansamblu lor, apreciind just că ele sunt suficiente pentru a fundamenta o acuzație penală și a-i incrimina lui Țepordei Daniel săvârșirea infracțiunilor incriminate.

Vizavi de criticile apărării cu privire la modalitatea de apreciere a probelor de către instanța de apel, instanța de recurs reiterează că la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a acestor instanțe.

Din atare considerente, Colegiul penal nu examinează criticile referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente faptice, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanțele de fond, corectitudinea dispunerii condamnării inculpatului conform infracțiunilor incriminate.

În acest sens Colegiul atestă, că la soluționarea cauzei instanța de apel a ținut cont de prevederile art. art. 99-101, 414 Cod de procedură penală, a cercetat probele sub toate aspectele, verificându-le și apreciindu-le prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel întemeiat ajungând la concluzia menținerii sentinței în latura penală.

În ceea ce privește solicitarea apărării privind audierea martorilor Ceban Zinaida, Paiul Eugenia și Carîcu Roman, instanța de recurs notează, că în cazul în care invocă necesitatea administrării de noi probe, părțile trebuie să indice aceste probe și mijloacele cu ajutorul cărora pot fi administrate, precum și motivele care au împiedicat prezentarea lor în prima instanță, ceea ce în speță

apărarea nu a motivat și respectiv instanța de apel corect a respins demersul înaintat.

Referitor la argumentele recurentului prin care se invocă că instanța de apel nu a examinat solicitarea apărării cu privire la respectarea procedurii de audiere inițială a părții vătămate, precum și întreprinderea unor măsuri pentru înlăturarea unor dubii cu privire la legalitatea audierii inițiale a părții vătămate (cu prezența sau fără prezența pedagogului sau psihologului), Colegiul penal menționează, că nici inculpatul și nici avocatul acestuia, prin prisma prevederilor art. art. 230 alin. (2), 251 Cod de procedură penală, nu au contestat legalitatea a careva acțiuni, inclusiv procesuale, în modul și termenul stabilit de lege, în timpul efectuării acțiunilor de urmărire penală sau la etapa terminării urmăririi penale și luării de cunoștință cu materialele cauzei, nu au avut obiecții referitor la acțiunile de urmărire penală și nu au depus careva plângeri privind recunoașterea nulității actelor procesuale efectuate în cadrul urmăririi penale, inclusiv la judecătorul de instrucție, în conformitate cu prevederile art. 313 Cod de procedură penală.

Din atare considerente, Colegiul penal statuează că în speță nu a fost admisă o eroare gravă de fapt, întrucât sensul acestei noțiuni trebuie tratat așa precum a fost tălmăcit de legislator în art. 6 pct. 11¹⁾ Cod de procedură penală, și anume stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor. Eroarea gravă de fapt trebuie să rezulte din situația dosarului, privită ca o stare de fapt.

Pentru a constitui caz de casare, eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte, să fie vădită, neîndoielnică. Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții, decât cea pe care materialul probator o susține.

În cauza deferită judecării o atare eroare nu a fost constatată de către instanța de recurs.

Cu referire la criticile invocate de recurent sub aspectul pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal menționează, că temeiul de drept menționat prevede, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

În acest sens instanța de recurs menționează, că potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii prevăzute de norma penală.

Colegiul penal reține, că acest temei include cazurile când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

În conformitate cu materialele cauzei, prima instanță l-a recunoscut vinovat pe Țepordei Daniel în baza art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, „*satisfacerea poftei sexuale în forme perverse, săvârșită prin constrângere fizică și psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra sau de a-și exprima voința, săvârșită asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 14 ani*”, și în baza art. 171 alin. (2) lit. b) Cod penal, „*raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința, săvârșit cu bună-știință asupra unui minor*”, concluzia căreia în această parte a fost menținută de către instanța de apel, care a constatat, că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului, totodată reținând și încadrarea juridică a faptelor săvârșite de acesta, așa cum au fost descrise mai sus, respectiv fiind lipsită de suport legal afirmația apărării precum că instanțele de fond l-au condamnat pe inculpat în lipsa unor probe concludente, care i-ar dovedi vinovăția.

Analizând decizia atacată, Colegiul penal consideră, că instanța de apel legal și întemeiat a menținut hotărârea primei instanțe în latura penală, deoarece la judecarea apelurilor părții apărării, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, respectând prevederile art. 414 alin. (1), (5) și 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct. 4 din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele de fond. Or, în cazul în care instanțele de fond și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*hotărârile CEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Față de cele ce preced, Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar impune casarea deciziei adoptate.

Astfel, erorile de drept invocate de apărare, prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, iar din aceste considerente recursul în cauză urmează a fi respins, ca inadmisibil.

Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Josu Gheorghe în numele inculpatului.

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este declarat peste termen sau inadmisibil).

Termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși recursul a fost declarat după expirarea termenului, el urmează a fi respins ca peste termen, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit dispozițiilor art. 230 Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Analizând materialele cauzei, Colegiul penal lărgit constată, că conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 28 februarie 2019 (f.d. 196-202, vol.II), a fost pronunțat dispozitivul deciziei instanței de apel în prezența avocaților inculpatului - Josu Gheorghe și Negoită Valeriu și a inculpatului Țepordei Daniel, cu înștiințarea lor despre pronunțarea și primirea deciziei integrale la 01 aprilie 2019.

La data indicată pronunțarea deciziei integrale nu a avut loc, însă în prezența ambilor avocați ai apărării - Josu Gheorghe și Negoită Valeriu, a fost pronunțată încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul, prin care a fost dispusă amânarea pronunțării deciziei integrale pentru data de 17 aprilie 2019, ora 10:00.

Reieșind din actele cauzei, rezultă că la data stabilită, pronunțarea deciziei integrale a avut loc doar în prezența inculpatului, căruia i-a fost înmănată copia acesteia contra semnătură, potrivit recipisei anexate la materialele dosarului (f.d. 228, vol.II).

Așadar în speță, termenul de declarare a recursului conform art. 422 Cod de procedură penală, a început să decurgă din 18 aprilie 2019, iar ultima zi pentru declararea recursului fiind 20 mai 2019, pe când recursul ordinar declarat de avocatul Josu Gheorghe în numele inculpatului a fost depus la data de 21 mai 2019, prin urmare, cu omiterea termenului de 30 de zile stabilit de lege.

În astfel de circumstanțe, rezultă că recursul declarat de avocatul Josu Gheorghe în numele inculpatului Țepordei Daniel la data de 21 mai 2019, urmează a fi respins ca inadmisibil, deoarece este declarat peste termen.

7.În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Cahul, Cebotari Vitali și de către avocații Josu Gheorghe și Negoită Valeriu în numele inculpatului, cu menținerea

deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 28 februarie 2019, în cauza penală în privința lui ***Țepordei Daniel xxxxx***.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la ***30 august 2019***.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor